Češi plazmou pomáhají. Průzkum odhalil, že nevědí komu

6.10.2025 - Komerční sdělení | ČTK

Většina Čechů ví, že z krevní plazmy se vyrábějí léky. Polovina lidí si ale krevní plazmu spojuje jen s akutní péčí. Léky z plazmy se používají také u závažných chronických potíží, zejména při léčbě vzácných onemocnění. To ale ví jen třetina respondentů. Stejně tak respondenti nemají přesnou představu o tom, kolik pacientů bude někdy takový lék potřebovat nebo jak dlouho trvá lék vyrobit. Vyplývá to z průzkumu společnosti Takeda, který vznikl k příležitosti Mezinárodního týdne povědomí o plazmě.

Krevní plazma je složka krve, ze které se vyrábějí léky, často pro pacienty se vzácnými nemocemi, s vrozenými i získanými poruchami imunity, například po onkologických onemocněních, nebo poruchami srážlivosti krve. To, že plazma se využívá k výrobě léků, ví s jistotou 85 % Čechů. Už si ale nejsou tak jistí, jaké nemoci mohou léky z plazmy léčit. Na význam léčby a dárcovství upozorňuje Mezinárodní týden povědomí o plazmě, který letos připadá na 6.–10. října.

Plazma není jen první pomoc, ale často doživotní léčba

Téměř polovina (46 %) respondentů si plazmu spojuje s akutními či nouzovými stavy po operaci nebo autonehodě. Jen třetina lidí správně odhadla, že dlouhodobě se plazmou léčí lidé se vzácnými onemocněními.

„Pojmem vzácná onemocnění se označují nemoci, které má maximálně pět lidí z deseti tisíc, ale zahrnuje přes šest tisíc různých diagnóz[1]. Celkově má některou z těchto nemocí odhadem půl milionu Čechů[2],“ vysvětluje Barbora Balzerová, ředitelka oddělení pro terapie z plazmy ve společnosti Takeda.

Toho, jak potřebné léky z plazmy jsou, si ale česká veřejnost není vědoma. Jen 5 % lidí uvádí, že zná někoho, kdo léčbu pomocí plazmy užívá. Pro tyto lidi, je tento typ léčby zcela nezastupitelný, bez ní by se mohli jen těžko zapojit do běžného života.

„Často se jedná o pacienty s vrozenými poruchami imunity nebo pacienty, kterým se podařilo porazit určité onkologické onemocnění, ale léčba způsobila poruchu imunitního systému a tito pacienti jsou velmi náchylní k infekcím. Museli by se dlouhodobě izolovat, být doma, protože i sebemenší infekce, například běžné nachlazení nebo chřipka, by pro ně mohly být rizikové. Léky z krevní plazmy těmto lidem umožňují vracet se do běžného života, chodit do školy nebo do práce, sportovat. Nic z toho by pro ně jinak možné nebylo,“ vysvětluje Balzerová.

Vyrobit lék trvá rok

Výroba léků z darované krevní plazmy trvá v průměru 9 až 12 měsíců, a to zejména kvůli testování nezávadnosti a bezpečnosti plazmy. To ale ví jen 9 % respondentů. Největší část dotazovaných (37 %) si nebyla jistá a odpověděla, že neví.

„Při výrobě léků z plazmy musíme plánovat v horizontu let, abychom dokázali dostatečně pokrýt potřeby pacientů. V tom se jejich výroba liší od výroby klasických léků. Musíme přitom zvažovat množství dárců plazmy, bezpečnostní procedury i to, kolik asi nových pacientů bude takovou léčbu potřebovat. V tomto ohledu v Česku výborně funguje koordinace soukromého sektoru, nemocnic i státních institucí. Díky tomu se léky dostávají včas k pacientům, kteří jsou na léčbě z plazmy závislí,“

dodává Balzerová.

Pacienti se musí spoléhat na dárce

Plazmu nelze uměle vyrobit. Dárci plazmy jsou proto klíčoví pro výrobu životně důležitých léků a pro pomoc pacientům s poruchami srážlivosti krve, autoimunitními onemocněními a dalšími závažnými stavy. Výroba léčiv z plazmy je na dárcích plně závislá. To ale ví jen polovina (48 %) Čechů, čtvrtina si myslí, že ji lze nahradit částečně a 2 % mylně věří, že ji lze zcela vyrobit v laboratorních podmínkách.

„Bez přehánění můžeme říct, že dárci darují pacientům život. Společně s našimi dárci tvoříme komunitu, která stojí při lidech v těžkých chvílích. Každý odběr plazmy je tichý projev podpory – neviditelný, ale zásadní – a čas a ochota všech dárců se proměňují v konkrétní pomoc lidem s vážnými onemocněními či po úrazech. Proto se staráme o to, aby každý krok darování byl bezpečný a vstřícný, jen tak může pomoc dárců nabýt skutečného významu pro pacienty," popisuje Matúš Uhliarik, ředitel společnosti BioLife v České republice, dceřiné společnosti Takeda.

Celosvětově je krevní plazmy chronický nedostatek a její potřeba neustále roste. Tento nedostatek je způsoben širokou využitelností plazmy v medicíně a vysokou potřebou pro výrobu životně důležitých léků. „V reakci na celosvětový nedostatek plazmy Evropská unie aktualizovala legislativu, která zavádí jednotná pravidla pro její odběr a zpracování s cílem dosáhnout soběstačnosti v produkci léků z plazmy a zajistit péči pro pacienty," uvádí Filip Dostál, ředitel Corporate Affairs ve společnosti Takeda.

Sběr dat pro průzkum byl realizován prostřednictvím aplikace Instant Research agentury Ipsos ve dnech od 13. do 16. září 2025 na 1000 respondentech v České republice.

O společnosti Takeda

Společnost Takeda usiluje o zlepšení zdraví lidí a o příspěvek k jasnější budoucnosti pro celý svět. Naším posláním je objevovat a poskytovat léčbu, která mění životy pacientů v našich hlavních terapeutických a obchodních oblastech, jako jsou gastrointestinální a zánětlivá onemocnění, vzácné choroby, terapie odvozené z plazmy, onkologie, neurologie a vakcíny. Ve spolupráci s našimi partnery se snažíme zlepšovat zkušenosti pacientů a posouvat hranice nových možností léčby prostřednictvím našeho dynamického a rozmanitého portfolia léků. Jako přední biofarmaceutická společnost se sídlem v Japonsku, založená na hodnotách a výzkumu a vývoji, se řídíme naším pevně zakotveným závazkem vůči pacientům, našim zaměstnancům a planetě. Naši zaměstnanci po celém světě, přibližně v 80 zemích a regionech, se denně řídí naším posláním a našimi hodnotami, které nás definují již více než dvě století.

Pro více informací navštivte www.takeda.cz.

O společnosti BioLife

Společnost BioLife je součástí společnosti Takeda a je lídrem v oboru sběru vysoce kvalitní plazmy, která se zpracovává na život zachraňující terapie založené na plazmě. Provozujeme řadu nejmodernějších zařízení na odběr plazmy po celých Spojených státech a v Evropě. Prostřednictvím špičkových služeb se snažíme zajistit bezpečnost našich dárců a pacientů, kteří dostávají život zachraňující terapie založené na plazmě. Pro více informací navštivte www.biolifeplazma.cz.

[1] Zdroj: https://vzacna-onemocneni.cz/vzacna-onemocneni/

[2] Zdroj: https://vzacna-onemocneni.cz/vzacna-onemocneni/

Zdroj: Takeda Pharmaceuticals

https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/cesi-plazmou-pomahaji-pruzkum-odhalil-ze-nevedi-komu/2730536